

Bericht uit Saamaka

Columnist: Menno Marrenga

Gepubliceerd in De Ware Tijd 24/05/2006

De geredde zaklantaarn

We voeren over het toeristenkamp Menimi, bij de Djemongo stroomversnelling, maar er was geen stroomversnelling, of beter gezegd: de hele rivier was één grote stroomversnelling, één kolkende massa water drie meter boven normaal extreem hoog water. De Djemongo stroomversnelling was er niet meer, en kamp Menimi was er ook niet meer.

We waren onderweg met instructies over hoe ondergelopen machines behandeld moeten worden. Dieselmotoren, benzinemotoren, dynamo's, koolborstels, schaaftbeitels – ja, ik denk aan machines. Want aan voedselpakketten denken genoeg anderen, de volgende stap wordt de wederopbouw en daarvoor moeten onze bedrijfjes zo snel mogelijk weer in productie komen. Al onze bedrijfjes liggen pal langs de rivier: de houtwerkplaatsen vanwege het transport; de toeristenkampjes vanwege het uitzicht. Schade had ik dus verwacht – maar op Menimi was ik niet voorbereid.

Nat dakbedekkingmateriaal is zwaar, dus ondergelopen hutjes drijven niet weg en als het water zakt, staan ze er nog. Maar sommige hutjes stonden waar de rivier een nieuwe weg zocht. Tientallen ontwortelde bomen en aardverschuivingen getuigen van de kracht van meer dan tweehonderd kubieke meter water per seconde dat een uitweg zoekt, met vijf tot tien kilometer per uur. Een hutje dat in de weg staat, slaat weg. Onderweg waren we al hutten tegengekomen die in een laatste poging met touwen aan overhangende bomen waren vastgemaakt, soms kilometers stroomafwaarts – meestal was daar niet veel meer van over dan een paar planken met uitgerukte spijkers.

Ik maakte foto's. Scheefgezakte hutjes die half uit het water steken met een geknakte bananenboom er voor – prachtig. Het is walgelijk, ramptoerisme, maar ik had ook foto's gemaakt van mijn eigen ondergelopen draaibank met de radiozender die daarlangs dobbert. Dus voeren en sopen we over Menimi, de mooiste doorkijkjes en posities zoekend.

Woensdag kwamen we terug. Het water was iets gezakt en Mantje en zijn kinderen waren terug op Menimi, druk in de weer met emmers en borstels. We legden aan. En direct na de begroeting riep Mantje: "Ik heb hem gevonden. Achter de matras, we dachten: hoe konden ze die laten liggen. Ik heb hem gebracht naar mijn kostgrond aan de overkant. Wees niet bang, hij is niet nat geworden."

Dit sloeg op een briefje van vorige week, voor de overstroming – een eeuwigheid geleden. Een toerist was haar zaklantaarn vergeten, en had via mij aan Mantje geschreven er goed voor te zorgen. Een cynische psycholoog zal het wel 'overspronggedrag' noemen: tijdens deze onvoorstelbare ramp richt Mantje zijn aandacht op trivialiteiten. Maar de ramp is al weer vier dagen oud en Mantje zorgt altijd goed voor zijn gasten.

Mantje is met zestien vernielde hutten misschien wel de zwaarst gedupeerde: want kamp Menimi is – was – zowat zijn hele bezit. Er gaan geruchten dat er in Paramaribo en Nederland veel geld is ingezameld voor de slachtoffers. De luxetoeristenkampen zullen wel hulp krijgen: die zijn bekend en hebben hun vaste relaties met hulpverleners. Mantje niet. Ik hoop niet dat hij straks opnieuw met zijn blote handen moet opboksen tegen gesubsidieerde concurrenten.

Onze ondernemers zijn druk in de weer met dweilen en schroevendraaiers, want tientallen productiemachines moeten geborgen worden. Het zijn de niet-getroffenen die tijd hebben om pakketten op te halen. Met twee ondergelopen werkplaatsen vol apparatuur heb ik misschien wel de grootste particuliere schade, in geld uitgedrukt. Maar ik ga geen hulp zoeken, ik heb geen tijd daarvoor en ik red mezelf wel. Wel pleit ik voor hulp aan ondernemers als Maloni, Papada, Friso, Asati – en Mantje. Zij staan niet vooraan in de rij, maar zij moeten straks wel de wederopbouw dragen. En wie in zo'n ramp de zaklantaarn van een klant redt, is het waard.